

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/260/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613210330
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4613210330.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Eriky Madarászovej v spore žalobcu: A. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., S. XXXX/XX, zastúpený JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom so sídlom Jarmočná 2264/3, Šaľa proti žalovaným: 1/ W. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. č. XXXX/XX, I.-X., 2/ C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., I. XXXX/XX, zastúpený Pavlom Trnkom, advokátom so sídlom Novomeského 1322/16, Bánovce nad Bebravou, 3/ L. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, I.-K., o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu a žalovaného v 2/ rade proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č.k. 5c/395/213-261 zo dňa 15.02.2016 , takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku v časti týkajúcej sa priznania sumy 6.528,21 eura, vo výroku o zamietnutí časti žaloby a vo výroku o súdnom poplatku p o t v r d z u j e .

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1., 2., 3. rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 997 eur titulom odškodnenia za bolesť, sumu 1.084,66 eur predstavujúcu rozdiel medzi nemocenskými dávkami a platom a náhradu nákladov vzniknutých v spojitosti s uplatnením nároku žalobcu v trestnom konaní v sume 6.528,21 eur, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku nárok uplatnený titulom odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 16.447,20 eur a nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch v sume 66.387,84 eura, zamietol. O náhrade trov konania štátu a strán sporu si vymienil rozhodnúť samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Žalovaným v 1.,2. a 3. rade uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet súdu súdny poplatok v sume 516,50 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 11, §13 ods. 1,2,3 , § 100 § 106 ods. 1 , §420 ods.1,3, § 438 ods. 1, § 442 ods. 1 , § 444, § 446, Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1,2, § 3 ods. 1,2, § 4 ods. 1,2, § 5 ods. 1,2,5 zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 273/1994 Z.z., a §557 ods. 1,2Trestného poriadku a na zistený skutkový stav. Konštatoval, že žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 09.02.2013 domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 77.937,50 eura, ktorá pozostáva z viacerých nárokov a to zo sumy 997 eur ako náhrada za bolesť, zo sumy 1084,66 eura predstavujúcej rozdiel medzi nemocenskými dávkami a mzdou, zo sumy 6.528,21 eura ako náhrady nákladov vynaložených žalobcom v súvislosti s uplatňovaním nároku ako poškodeného v trestnom konaní , zo sumy 16.447,20 eura ako náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a sumy 66.387,84 eura ako náhrady nemajetkovej ujmy . Žalobu považoval za čiastočne dôvodnú a to v časti uplatneného nároku na zaplatenie náhrady za bolesť vo výške 997 eur, náhrady škody vo výške 1084,66 eura

ako rozdiel medzi nemocenskými dávkami a mzdou a náhrady škody vo výške 6.258,21 eura ako trov trestného konania. Vo zvyšku žalobu zamietol.

1.2 Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 2T/73/2009 zo dňa 30.11.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp.zn. 4To/63/2013-1300 zo dňa 11.6.2013 boli žalovaní v 1. až 3. rade uznaní vinnými, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode prišli dňa 13.12.2008 približne o 05,00hod. k rodinnému domu č. XXXX/XX na ulici S. v J., v ktorom byva poškodený A. Z. so svojou rodinou, obžalovaný W. S. vyvolal z domu na ulicu A. Z., ktorý vyšiel pred bránku rodinného domu, kde sa k nemu obžalovaní postavili tak tesne, aby mu zabránili v odchode a začali sa mu vyhrážať zabitím, za účelom zvýraznenia tejto vyhrážky obžalovaný W. S. poškodenému priložil k hlave samonabíjaciu pištoľ talianskej výroby značky I., model A. M., kaliber Xmm O.A. výr.č. Y so slovami "už minule som ti povedal, že ťa zabijem, teraz ťa zastrelím" pričom poškodený A. Z. v snahe zabrániť obžalovanému W. S. v streľbe, vykrútil tomuto ruku, v ktorej držal pištoľ, súčasne v čase, keď žalobca zápasil o zbraň so obžalovaným W. S., obžalovaný C. T. pichol zatváracím nožom značky Puma o dĺžne čepele asi 9cm poškodeného A. Z. do hrudníka vľavo a brucha, čím spôsobil bodnú ranu na hrudníku vľavo neprenikajúcu do dutiny hrudnej a bodnú ranu na bruchu vľavo prenikajúcu do dutiny brušnej s poranením veľkej predstery, vyžadujúce PN podľa znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, súdne lekárstvo v dĺžke viac ako 8 týždňov, vzápätí obžalovaný L. I. ostrým predmetom bodného - bodnoreného charakteru pichol poškodeného do ľavého stehna v dolnej tretine, čím mu spôsobil reznú ranu v tejto časti tela, vyžadujúcu PN podľa znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia - súdne lekárstvo v trvaní najmenej 10 dní . . . teda, obžalovaný W. S. - spoločným konaním s iným sa inému vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu, spoločným konaním s iným neoprávnene vznikol do obydľia iného a spáchal čin so zbraňou a najmenej s dvoma osobami, obžalovaný C. T. - inému úmyselne spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, spoločným konaním s iným neoprávnene vznikol do obydľia iného a spáchal čin so zbraňou a najmenej s dvoma osobami, obžalovaný L. I. - spoločným konaním s iným sa inému vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu a spáchal čin so zbraňou,- spoločným konaním s iným neoprávnene vznikol do obydľia iného a spáchal čin so zbraňou a najmenej s dvoma osobami,- inému úmyselne ublížil na zdraví, tým spáchali obžalovaný W. S.-spolupáchatelstvom podľa §20 TZ prečin nebezpečného vyhrážania podľa §360 ods.1,2, písm. a) TZ, - spolupáchatelstvom podľa §20 TZ prečin porušovania domovej slobody podľa §194 ods.1,2 písm. a),c) TZ s použitím §138 písmeno a) TZ, obžalovaný C. T. - zločin ublíženia na zdraví podľa §155 ods.1 TZ, - spolupáchatelstvom podľa §20 TZ prečin porušovania domovej slobody podľa §194 ods.1,2 písm. a),c) TZ s použitím §138 písm. a) TZ, obžalovaný L. I. - spolupáchatelstvom podľa §20 TZ prečin nebezpečného vyhrážania podľa §360 ods.1,2, písm. a) TZ s použitím §138 písm. a) TZ, -spolupáchatelstvom podľa §20 TZ prečin porušovania domovej slobody podľa §194 ods.1,2, písm. a),c) Trestného zákona s použitím §138 písm. a) TZ, - prečin ublíženia na zdraví podľa §156 ods.1 TZ. Podľa §288 ods.1Tr.por. súd poškodeného A. Z. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

1.3 Súd vychádzal z §-u 420 ods.1 Obč. zákonníka podľa ktorého každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil a podľa §-u 438 ods.1 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. Pri každom porušení práva, v dôsledku ktorého vznikne škoda, má poškodený právo na jej náhradu. Skutočnú škodu nemožno obmedziť len na škodu spôsobenú na veciach. Pod pojem tzv. skutočná škoda treba zahrnúť aj škodu, ktorú poškodený utrpel na zdraví, resp. na živote. Skutočnou škodou je aj ujma, ktorá vznikla poškodenému tým, že bol nútený vynaložiť náklady v spojitosti s uplatnením nároku v trestnom konaní alebo občianskoprávnom konaní.

1.4 Predpokladom vzniku každej občianskoprávnej zodpovednosti je - protiprávny úkon, spôsobenie škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa §420 OZ spočíva v zavinení škodcu, pričom zavinenie sa podľa zákona predpokladá. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaní v 1/ až 3/rade v príčinnej súvislosti s ich protiprávnym konaním, za ktoré boli právoplatne odsúdení rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 2T/73/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra sp.zn. 4To/63/2013 spôsobili žalobcovi škodu na zdraví v zmysle ust. § 444 OZ za ktorú zodpovedajú spoločne a nerozdielne podľa § 438 ods. 1 OZ. Škoda na zdraví predstavuje náhradu za bolesť a náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle zák. č. 437/2004 Z.z. Pokiaľ ide o náhradu škody z titulu odškodnenia za bolesť, tento nárok bol preukázaný a vychádzal zo znaleckého posudku znalca MUDr. Jozefa Malého č. 27/2009 zo dňa 20.2.2009 vypracovaného v trestnom konaní, v ktorom znalec odškodnenie za bolesť súvisiacu so zranením brucha a stehna ohodnotil počtom bodov 80, t.j. za jeden bod 12,46eur, čo predstavuje spolu sumu 997eur, voči ktorej sume žalovaní nemali výhrady a súd ju žalobcovi priznal.

1.5 Rovnako bol preukázaný aj nárok žalobcu na náhradu straty na zárobku v zmysle ust. § 446 OZ ktorý predstavuje rozdiel medzi nemocenskými dávkami a platom v sume 1.084,66eur, voči ktorému taktiež žalovaní nemali námietky. Súd tu vychádzal z predložených dokladov žalobcom (čistý mesačný príjem žalobcu , počet mesiacov PN -8,5mesiaca, -výpomoc zo sociálneho fondu 1.593,28eur a vyplatené nemocenské dávky 3.398,12eur) spolu rozdiel 1.084,66eur , ktorú sumu tiež žalobcovi priznal.

1.6 Žalobca si uplatnil z titulu škody na zdraví aj náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len SSU) v sume 16.447,20 eura určenú podľa bodového ohodnotenia znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgie a traumatológie MUDr. Alexandrom Popracom v znaleckom posudku č. 16/2014 zo dňa 20.10.2014 a znaleckého posudku č. 132/2015 zo dňa 30.09.2015 vypracovaným znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatrie, MUDr. Stanislavom Kollárom (spolu 1.320 bodov x12,46eur). Žalovaný v 2/rade vzniesol voči tomuto nároku námietku premlčania a keďže ide o spoločný a nerozdielny záväzok žalovaných v 1/ až 3/rade, tak námietka premlčania pôsobí aj vo vzťahu k ostatným žalovaným. Súd sa vzhľadom na vznesenú námietku premlčania najskôr zaoberal tým, či si žalobca nárok na SSU uplatnil včas. Poukázal na to, že majetkové práva viazané len na osobu veriteľa (napr. bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, právo na peňažné zadostučinenie podľa §13 ods.2 OZ) sa premlčujú. Na námietku premlčania súd prihliadne, ak sa dlžník premlčania dovoľá. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna. Ich začiatok je upravený odlišne, začínajú plynúť a plynú a končia nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, o sťaženie spoločenského uplatnenia sa poškodený dozvie vtedy, keď škoda na zdraví má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony. Ak bola škoda spôsobená protiprávnym úkonom, ktorý zároveň naplnil skutkovú podstatu určitého trestného činu, právo zo zodpovednosti za škodu možno uplatniť aj v trestnom konaní. Riadne uplatnenie nároku v trestnom konaní predpokladá, že z návrhu je zrejmé, z akých dôvodov sa nárok uplatňuje, ale musí byť uvedená aspoň minimálna suma (výška škody), ktorú poškodený žiada nahradiť. Návrh musí byť urobený v čase od začatia trestného konania do skončenia vyšetrovania. Z obsahu trestného spisu OS Topoľčany sp.zn. 2T/73/2009 mal súd preukázané, že pokiaľ ide o nárok na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, žalobca ako poškodený si v trestnom konaní tento nárok riadne neuplatnil, nakoľko z jeho návrhu na náhradu škody nebolo zrejmé, z akých dôvodov si tento nárok uplatňuje a neuviedol aspoň minimálnu sumu (výšku škody), ktorú žiada z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Zo znaleckých posudkov č. 16/2014 a č. 132/2015 a vyjadrenia súdneho znalca MUDr. Popraca mal súd preukázané, že zdravotný stav žalobcu považujú za ustálený po roku od spáchania trestného činu žalovanými, t.j. ku dňu 14.12.2009. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia až návrhom zo dňa 2.9.2013, doručenom súdu dňa 22.10.2013, v ktorom však nevyčíslil tento nárok a uviedol iba to, že žiada trvalé následky, ktoré podľa znalca bolo možné posúdiť po uplynutí 1 roku po vzniku úrazu, a až v návrhu zo dňa 2.11.2015, doručenom súdu dňa 20.11.2015, vyčíslil sťaženie spoločenského uplatnenia na sumu 16.447,20eur podľa znaleckých posudkov, teda žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby od ustálenia jeho zdravotného stavu t.j. odkedy sa žalobca ako poškodený dozvedel, že škoda na zdraví má preukázateľne nepriaznivé následky pre jeho životné úkony - t.j. jeden rok od spáchania trestného činu žalovanými , čo je odo dňa 14.12.2009. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným v 2/ rade, ktorú súd vyhodnotil ako dôvodnú , žalobu v tejto časti uplatneného nároku v sume 16.447,20 eura ako premlčaný zamietol.

1.7 Žalobca si uplatňoval voči žalovaným popri náhrade škody na zdraví podľa § 444 OZ (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia) aj ďalší nárok vyplývajúci z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a § 13 OZ a to nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 66.387,84eur. Súd tento nárok zamietol z dôvodu, že ujmy tvrdené žalobcom ktoré vyplývajú zo znaleckých posudkov sú pokryté inštitútom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa §444 Občianskeho zákonníka a zákona č. 437/2004 Z.z., z tohto dôvodu nie je priestor tieto zložky práva uplatňovať cez ochranu osobnosti (Uznesenie Ústavného súdu SR ÚS 426/2014-31 zo dňa 13.8.2014). Zložky práva, ktoré žalobca uplatňoval z titulu nemajetkovej ujmy cez ustanovenia týkajúce sa ochrany osobnosti považuje súd za zložky práva, ktoré sú priznávané pri odškodňovaní bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Skutočnosti uvádzané žalobcom (dôsledky neoprávneného zásahu do jeho práva na súkromie a rodinný život)sú skutočnosťami, ktoré sa zohľadňujú pri posudzovaní sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku škody na zdraví. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje za následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom živote a v spoločnosti a poskytuje

sa na základe lekárskeho posudku, na vydanie ktorého platia rovnaké zásady ako pri bolestnom, pričom hodnotiaci lekár posudzuje závažnosť poškodenia zdravia a predpokladaný vývoj jeho následkov. V tejto veci žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy preukazoval znaleckými posudkami a to znalecký posudok č. 27/2009 znalca MUDr. Jozefa Malého, ktorý v ňom uviedol, že vzhľadom na rozsah zranení a smerovanie útoku v prípade neposkytnutia lekárskej pomoci nemožno vylúčiť aj smrteľný koniec žalobcu, ďalej znaleckým posudkom MUDr. Stanislava Kollára, ktorý v ňom uviedol, že u žalobcu jednoznačne a preukázateľne došlo v príčinnej súvislosti s trestným činom spáchaným žalovanými dňa 13.12.2008 k rozvoju postraumatickej protrahovanej adaptačnej poruchy pod úzkostne-fóbickým a depresívnym obrazom, ako aj znaleckým posudkom MUDr. Popraca, ktorý sa zaoberal trvalými následkami na zdraví žalobcu, ktoré mu spáchaným trestným činom spôsobili žalovaní. Súd prijal záver, že pri škode na zdraví, nemajetková ujma je krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia a aj nároky v oblasti súkromia a rodinného života pokrýva zákon č. 437/2004 Z.z., pretože poskytuje náhradu pre obmedzené možnosti poškodeného nielen v živote, ale aj spoločnosti. Z doterajšej súdnej praxe nie sú známe judikované rozhodnutia, aby ten, kto mal poškodené zdravie, mal nárok na náhradu cez ustanovenia §11 a nasl. OZ. Na základe uvedeného preto súd návrh žalobcu, ktorým sa domáhal ochrany osobnosti - nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako nedôvodný zamietol.

1.8 Pokiaľ ide o náhradu škody z titulu náhrady nákladov pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vzniknutých žalobcovi v trestnom konaní spolu v sume 6.528,21eura, aj túto škodu súd žalobcovi priznal. Vychádzal z toho, že skutočnou škodu je aj ujma, ktorá vznikla poškodenému tým, že bol nútený vynaložiť náklady vzniknuté v spojitosti s uplatnením nároku v trestnom konaní. Žalobcovi vznikla takáto majetková ujma - škoda v podobe nákladov vynaložených na právne zastúpenia v trestnej veci, ktorá by mu inak v prípade, ak by k spáchaniu trestných činov žalovanými v 1/ až 3/rade a k ublíženiu na zdraví nedošlo, vôbec nebola vznikla. Súd preto priznal žalobcovi aj náhradu škody - náklady trov právneho zastúpenia vzniknutých žalobcovi ako poškodenému v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp.zn.2T/73/2009 v sume spolu 6.528,21eur, ktorých výšku určil podľa úkonov advokáta vyplývajúcich z trestného spisu. Námietku žalovaného v 2/rade, že žalobca si mal náklady spojené s právnym zastúpením v trestnom konaní uplatniť podľa Trestného poriadku a rozhodovať by mal súd činný v trestnom konaní, nepovažoval za dôvodnú. Poukázal na ust. § 557 ods.1,2 Trestného poriadku, podľa ktorého, ak bol poškodenému aspoň sčasti priznaný nárok na náhradu škody, je odsúdený, ktorému bola povinnosť na náhradu škody uložená, povinný nahradiť mu trovy potrebné na účelné uplatnenie jeho nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribratím splnomocnenca. Súd podľa ods.2 môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti. Podľa ods.1 TP, súd v trestnom konaní o náhrade trov poškodeného rozhoduje z úradnej povinnosti, poškodený avšak musí preukázať výšku trov. Pre rozhodnutie o povinnosti náhrady je potrebné, aby súd aspoň sčasti priznal poškodenému nárok na náhradu škody, ak súd náhradu škody neprizná, spravidla poškodenému neprizná ani náhradu trov (výnimka podľa ods.2). Pokiaľ ide o ods.2 TP, zákon implementujúci Rámcové rozhodnutie Rady č. 2001/220/JHA o postavení obetí v trestnom konaní umožňuje súdu v mimoriadnych prípadoch priznať náhradu trov konania aj v prípade, ak v trestnom konaní nebol poškodenému priznaný nárok na náhradu škody. Mimoriadnou okolnosťou bude napr. skutočnosť, že súd mal za preukázané spôsobenie škody, ale rozhodnutie o jej náhrade presahovalo rámec trestného konania a súčasne poškodený bol v takej sociálnej situácii, že ďalšie konanie o náhrade škody v občianskoprávných veciach, a to bez náhrady doposiaľ vynaložených nákladov, by nebol schopný. Zo spisu 2T/73/2009 mal súd preukázané, že žalobca ako poškodený v trestnom konaní bol rozsudkom OS Topoľčany 2T/73/2009 zo dňa 30.11.2012 podľa §228 ods.1 TP odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, teda podľa § 557ods.1. TP, keď poškodenému aspoň sčasti nebol priznaný v trestnom konaní nárok na náhradu škody, nie je odsúdený povinný nahradiť mu trovy potrebné na účelné uplatnenie jeho nároku v trestnom konaní. Taktiež nebol dôvod, aby v trestnom konaní bolo rozhodnuté o náhrade trov poškodeného podľa ods.2 §557 TP, keď podľa tohto odseku môže súd v trestnom konaní iba v mimoriadnych prípadoch priznať náhradu trov konania poškodenému aj keď v trestnom konaní nebol poškodenému priznaný nárok na náhradu škody, a takáto mimoriadna okolnosť v danej trestnej veci nenastala.

1.9 O trovách konania si prvostupňový súd s poukazom na ust. § 151 ods. 3 OSP vymienil rozhodnúť samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O povinnosti žalovaných v 1/ až 3/rade zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok v sume 516,50eur

na účet tunajšieho súdu, rozhodol podľa §-u 2 ods.2,3 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Žalobca bol v konaní oslobodený od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, žalovaní v 1/ až 3/rade sú preto podľa výsledku konania, povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok z návrhu v sume 516,50 eur podľa Položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov.

2. Proti tomuto rozsudku v jeho vyhovujúcom výroku v časti týkajúcej sa povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 6.528,21 eura a v súvisiacom výroku o súdnom poplatku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 2. rade domáhajúc sa zmeny tejto časti rozsudku tak, že súd návrh v tejto časti zamietne a žalovaným uloží poplatkovú povinnosť vo výške 124,50 eura. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil jeho námietku, že si mal poškodený uplatniť nárok na náhradu týchto nákladov podľa trestného poriadku a že o tomto nároku mal rozhodovať súd činný v trestnom konaní, ako nedôvodnú. Toto rozhodnutie pokladá z viacerých dôvodov za nesprávne. V prvom rade namieťa, že náklady na zastupovanie poškodeného trestnom konaní súd kvalifikuje ako skutočnú škodu, aj keď si je vedomý existencie právnych názorov, ktoré podporujú takéto posúdenie (napr. rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 71/1971). V čase tejto judikatúry však platný a účinný trestný poriadok neumožňoval náklady súvisiace s právnym zastúpením poškodeného uplatniť priamo v trestnom konaní, pričom takúto možnosť v ust. § 557 zakotvil až Trestný poriadok č. 301/2005 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2006, avšak podľa komentára Trestného poriadku k ust. § 557 ods. 1 trovy poškodeného nemožno považovať za „škodu spôsobenú trestným činom“ a preto o nej nie je možné rozhodovať v odsudzujúcom rozsudku. Potom rovnako o tejto náhrade nie je možné rozhodnúť jej priznaním ako náhrady škody v občianskoprávnom konaní, a preto mal súd návrh poškodeného žalobcu na zaplatenie 6.528,21 eura zamietnuť. Ďalším dôvodom pre ktorý mal súd tento nárok žalobcu zamietnuť je to, že žalobca nepredložil nijaký dôkaz že skutočne uhradil náklady zastúpenia v žalovanej sume, pretože pre úspešné uplatnenie tohto nároku nestačí len vyčísliť náklady zastúpenia. Pokiaľ ide o výšku prisúdennej sumy považuje rozsudok v tejto časti za nepreskúmateľný. Podstatným dôvodom pre nepriznanie tejto náhrady je však to, že v trestnom konaní nebol splnomocnencom poškodeného tento nárok na náhradu škody riadne a včas uplatnený (§ 46 ods. 3 Tr. poriadku) čo bol aj dôvod odkázania žalobcu ako poškodeného s jeho nárokom na občianskoprávne konanie. Záverom namietol výšku súdneho poplatku, ktorú súd uložil žalovaným zaplatiť, ktorý by za predpokladu, že tomuto odvolaniu vyhovie, bol iba v sume 124,50 eura. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

3. K odvolaniu žalovaného v 2. rade sa písomne vyjadril žalobca a navrhol odvolanie odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm.d) OSP (teraz ô) z dôvodu, že nemá zákonné náležitosti podľa § 205 ods. 2 OSP (absentuje niektorý zo zákonných dôvodov). V prípade, ak odvolací súd odvolanie neodmietne, navrhol rozsudok v napadnutej časti prisúdenej sumy 6.528,21 eura ako vecne správny potvrdiť. Všetky námietky žalovaného v 2. rade považuje za nedôvodné. Súd prvej inštancie mal z trestného spisu preukázať, že žalobca ako poškodený v trestnom konaní bol so svojim nárokom na náhradu škody odkázaný na občianskoprávne konanie, teda v súlade s ust. § 557 ods. 1 Tr.poriadku, pretože ako poškodenému mu nebol ani sčasti priznaný nárok na náhradu škody a preto nemohla byť žalovaným ako odsúdeným uložená povinnosť nahradit' trovy potrebné na účelné uplatňovanie jeho nároku v trestnom konaní. A nebol zistený ani dôvod aby v trestnom konaní bolo rozhodnuté o náhrade trov poškodeného podľa § 557 ods. 2 trestného poriadku. Pokiaľ ide o namietanú výšku trov, tá nepochybne vyplýva z trestného spisu a žalobcovi v trestnom konaní vznikla škoda tým, že bol nútený vynaložiť náklady na právne zastúpenie v trestnom konaní, ktoré by mu inak nevznikli, ak by nedošlo k spáchaniu trestných činov žalovanými. Žalovaný v odvolaní neuvádza, ktoré konkrétne úkony právnej služby napáda.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním aj žalobca vo výrok u o zamietnutí časti žaloby a to v sume 16.447,20 eura uplatňovanej z titulu náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a v sume 66.387,84 eura z titulu nemajetkovej ujmy v peniazoch a navrhol rozsudok v tejto zamietajúcej časti zmeniť a a žalobe aj v tejto časti vyhovieť alternatívne rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti zrušiť a vec vrátiť na súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ OSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm.b/ OSP), súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm d/ OSP) a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP). Namietal nesprávne posúdenie otázky premičania nároku na náhradu škody z titulu sťaženia

spoločenského uplatnenia. Poukázal na to, že k spáchaniu trestného činu došlo 13.12.2008. Následne ako poškodený si dňa 21.5.2009 riadne a včas uplatnil svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní v rozsahu, v akom to bolo v tom čase možné. Obžaloba bola okresnou prokuratúrou podaná dňa 29.05.2009 a s poukazom na ust. § 112 obč. zákonníka odo dňa uplatnenia nároku na náhradu škody žalobcom ako poškodeným t.j. od 21.05.2009 došlo k spočívaniu premlčacej doby, kedy sa plynutie premlčacej doby zastavilo a táto neplynula (R III/1967, R 31/1974, R 29/1985). Najskôr začala plynúť až právoplatným skončením trestného konania. V danom prípade žalobca v primeranej lehote po ukončení trestného konania pokračoval v občianskom súdnom konaní a premlčacia lehota nezačala znovu plynúť ale jej plynutie je stále prerušené až do právoplatného skončenia tohoto konania. Preto považuje zamietnutie jeho nároku na náhradu škody z titulu SSU z dôvodu premlčania za nesprávne. Pokiaľ ide o samotnú výšku škody uplatnenú v trestnom konaní, poukázal na to, že o rozsahu škody spôsobenej mu titulom SSU sa dozvedel až zo znaleckých posudkov vzhľadom na to, že u neho dochádzalo k postupnému zhoršovaniu a kolísaniu zdravotného stavu a preto nebolo možné presne určiť deň, kedy bol jeho zdravotný stav ustálený a nie to ešte výšku škody. K zamietnutiu žaloby v časti priznania nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti uviedol, že nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že nárok na náhradu škody na zdraví zahŕňa v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovanej z titulu ochrany osobnosti. Súd prvej inštancie síce správne vec právne posúdil, keď konštatoval, že v dôsledku trestného činu došlo k zásahu do osobnostnej sféry žalobcu, pretože právo na ochranu osobnosti v zmysle ust. § 11 a nasl. OZ zahŕňa v sebe právo na život a zdravie, ako aj právo na súkromie a rodinný život. V danom prípade došlo v dôsledku spáchania trestného činu preukázateľne k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ktorý má v zmysle ust. § 13 OZ právo domáhať sa okrem iného aj poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, ak iné spôsoby náhrady neprichádzajú do úvahy. V tomto prípade morálna satisfakcia je nepostačujúca a preto je dôvodné priznanie finančnej satisfakcie-náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobca ako poškodený má popri nároku na náhradu škody podľa § 444 OZ - jednorazové odškodnenie bolesti a SSU aj na náhradu škody z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ, pretože ide o dva samostatné nároky. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by nárok na náhradu škody na zdraví zahŕňal v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovanej z titulu ochrany osobnosti. Namietal, že súd neprihliadol na následky vzniknuté v dôsledku trestného činu spáchaného žalovanými, súvisiacimi s pretrvávajúcimi bolesťami a psychickými problémami žalobcu ani na okolnosti spáchania trestného činu, čo v danom prípade dostatočne odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

5. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

6. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací a § 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami- stranou v ktorej neprospech bolo rozhodnuté (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP) po zistení, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolaní (§379, §380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok , ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§385 ods. 1 CSP) s verejným vyhlásením rozsudku podľa § 219 ods. 3 CSP dospel k záveru, že odvolania žalobcu a žalovaného v 2. rade nie sú dôvodné .

8. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v žalovaným 2. rade napadnutej vyhovujúcej časti rozsudku o povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 6.528,21 eura ako náhrady škody vzniknutej titulom právneho zastúpenia v trestnom konaní a žalobcom napadnutom zamietajúcom výroku v sume 16.447,20 eura z titulu náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a sumy 66.387,84 eura z titulu nemajetkovej ujmy.

9. Žalobca si voči žalovaným podanou žalobou uplatňoval viaceré nároky na náhradu škody, ktorá mu vznikla protiprávnym konaním žalovaných , za ktoré boli uznaní vinnými v trestnom konaní. Odvolací súd po prejednaní veci s ohľadom na zistený skutkový stav, zhodne so súdom prvej inštancie prijal záver, že žalovaní zodpovedajú za škodu, ktorá vznikla v dôsledku ich protiprávneho konania dňa 13.12.2008, následkom ktorého došlo k ublíženiu na zdraví žalobcovi. Tento záver vyplynul z výsledkov trestného

konania a z tohto záveru vychádzal aj súd prvého stupňa pri rozhodovaní o uplatnených nárokoch žalobcov na náhradu škody.

9. Žalovaný v 2. rade v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP teraz §365 ods. 1 písm.f/CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm f/ OSP teraz § 365 ods. 1 písm h/CSP) v posúdení k uplatnenému nároku žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia. Vyššie uvedené odvolacie dôvody žalovaného v 2. rade nepovažuje odvolací súd opodstatnené.

10. Podľa § 46 ods. 1 Tr. poriadku poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková škoda, morálna alebo iná škoda, alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Poškodený má právo ... uplatniť nárok na náhradu škody ...

10. Podľa § 46 ods. 3 Tr. poriadku obvinenému poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

11. Podľa § 53 ods. 1 Tr. poriadku poškodený sa môže dať zastupovať splnomocnencom a podľa § 54 ods. 1 Tr. poriadku splnomocnenec poškodeného je oprávnený robiť za poškodeného návrhy na vykonanie dôkazov, podávanie žiadostí a opravné prostriedky; je tiež oprávnený zúčastňovať sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený.

12. Podľa § § 557 ods. 1 Tr. poriadku, ak bol poškodenému aspoň sčasti priznaný nárok na náhradu škody, je odsúdený, ktorému bola povinnosť na náhradu škody uložená povinný nahradiť mu trovy potrebné na účelné uplatnenie jeho nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribatím splnomocnenca.

13. Podľa § 557 ods. 2 Tr. poriadku súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti.

14. Z pripojeného trestného spisu sp. zn. 2T /73/2009 je preukázané, že žalobca ako poškodený v trestnom konaní bol zastúpený splnomocnencom, ktorý robil za poškodeného úkony, ktoré sú presne evidované v trestnom spise aj s údajmi, na ktorých úkonoch sa splnomocnenec žalobcu v tomto konaní zúčastnil, a teda aké úkony žalobcovi účtoval. Súd prvej inštancie vychádzajúc z trestného spisu za tam uvedené úkony vykonané splnomocnencom žalobcu ich v takomto rozsahu aj priznal. Žalovaný v 2. rade v o svojom odvolaní namietal nepreskúmateľnosť výšky priznanej náhrady, ale neuviedol konkrétne úkony, za ktoré by poškodenému náhrada nepatrila. Súd prvej inštancie podrobne v dôvodoch rozsudku uviedol z čoho prisúdená suma 6.528,21 eura pozostáva.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že právo byť v konaní pred súdom zastúpený advokátom je garantované Ústavou SR ako súčasť práva na súdnu a inú ochranu (čl. 47 ods. 2), a preto aj žalobca ako poškodený v trestnom konaní bol oprávnený nechať sa zastúpiť advokátom. Vzhľadom na uvedené je preto počet úkonov právnej služby vykonaných splnomocnencom - právnym zástupcom žalobcu ako poškodeného v trestnom konaní opodstatnený.

15. Odvolací súd sa ďalej zaoberal námietkou žalovaného v 2. rade, že si žalobca v trestnom konaní neuplatnil svoj nárok na náhradu škody riadne a včas (podľa § 46 ods. 3 Tr. poriadku), čo bolo aj dôvodom prečo bol so svojim nárokom odkázaný na občianskoprávne konanie. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že si žalobca ako poškodený v trestnom konaní uplatnil svoj nárok na náhradu škody riadne a včas v súlade s ust. § 46 a nasl.Tr. poriadku. Žalobca ako poškodený si uplatnil v adhéznom konaní svoje právo na náhradu škody spôsobenej mu trestnými činmi žalovaných riadne a včas t.j. najneskôr do skončenia vyšetrovania v konkrétnej výške ako bolestné, trovy právneho zastúpenia poškodeného, nemajetková ujma (okrem SSU a straty na zárobku., ktoré do skončenia vyšetrovania nešpecifikoval). V trestnom konaní k uloženiu povinnosti nahradiť žalobcovi ako poškodenému uplatnenú náhradu škody nedošlo, z dôvodu, že pre rozhodnutie o náhrade škody by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré by presiahlo potreby trestného konania a predĺžilo by ho.

16. Za stavu, že žalobca bol v trestnom konaní zastúpený advokátom, ktorý mu poskytol právne služby, a že si v trestnom konaní uplatnil riadne a včas svoj nárok na náhradu škody ako majetkovej ujmy, ktorou sú aj náklady trestného konania (§ 420 ods. 1 OZ) a žalobcovi ako poškodenému nebol ani sčasti priznaný nárok na náhradu škody, nemohlo byť o tomto nároku rozhodnuté v trestnom konaní podľa § 557 ods. 1 Tr. poriadku) ale ani podľa § 557 ods. 2 Tr. poriadku lebo nešlo o mimoriadny prípad.

Preto si žalobca ako poškodený mohol nárok na náhradu škody uplatniť pred civilným súdom. Aj podľa názoru odvolacieho súdu niet dôvodu, aby žalovaní ako škodcovia neuhradili poškodenému- žalobcovi v rámci náhrady škody náklady súvisiace s jeho zastupovaním v trestnom konaní, pretože možnosť zvoliť si obhajcu je základné právo poškodeného v trestnom konaní. Je treba uviesť, že trovy právneho zastúpenia žalobcu ako poškodeného v trestnom konaní vznikli v dôsledku a v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaných a iba skutočnosť, že o nich nebolo rozhodnuté v trestnom konaní nezakladá stav, že by mal byť poškodený tohto práva zbavený.

16. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu proti zamietajúcemu výroku rozsudku (sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrada nemajetkovej ujmy) prijal záver o vecnej správnosti napadnutej časti rozsudku. Súd prvej inštancie nárok žalobcu na zaplatenie sumy 16.447,20 eura, ktorú si žalobca uplatnil ako náhradu škody na zdraví podľa § 444 OZ z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia (SSU), zamietol z dôvodu premlčania. Poukázal na to, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody z titulu SSU žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 22.10.2013, v ktorej však nevyčíslil jeho výšku, len uviedol, že je vo výkone trestu odňatia slobody a žiada o znalecké dokazovanie na zistenie trvalých následkov. Až v priebehu konania podaním doručeným súdu 20.11.2015 vyčíslil SSU na sumu 16.447,20 eura (1.320 bodov x 12,46 eura) vychádzajúc zo znaleckých posudkov znalcov MUDr. Popraca a MUDr. Kollára, ktorí obaja uviedli, že zdravotný stav žalobcu pre posúdenie SSU bol ustálený jeden rok od spáchania trestného činu žalovanými, t.j. k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu došlo k 14.12.2009. Od tohto dňa, kedy sa žalobca dozvedel o trvalých následkoch na zdraví, začala mu plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota (§ 106 ods. 1 OZ) v ktorej si mohol svoj nárok na náhradu na zdraví titulu SSU na súde uplatniť. Pretože si tento nárok ho v lehote do 14.12.2009 neuplatnil ale až 20.11.2015 a žalovaný v 2. rade vzniesol námietku premlčania, na ktorú musel súd prihliadnuť, tento nárok žalobcu ko premlčaný zamietol. Žalobca v odvolaní namietal nesprávne posúdenie premlčania nároku žalobcu na náhradu škody z titulu SSU dôvodiac tým, že premlčacia lehota v tomto prípade podľa § 112 OZ spočívala, teda počas adhézneho konania nebežala a ani nezačala doteraz plynúť, preto nemôže byť nárok žalobcu na náhradu škody z titulu SSU premlčaný.

17. Odvolací súd po preskúmaní napadnutej časti rozsudku sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o premlčaní nároku žalobcu na zaplatenie sumy 16.447,20 eura z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia.

18. Podľa § 106 ods. 1,2 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

19. Podľa § 112 veta prvá OZ ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie.

20. Nároky na náhradu škody na zdraví podľa § 444 OZ (bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia) vznikajú dátumom vyhotovenia lekárskeho posudku. Tento moment je dôležitý z hľadiska premlčania nároku na náhradu škody, kde podľa § 106 ods. 1 OZ platí 2 ročná subjektívna premlčacia doba, ktorá sa počíta od momentu, keď sa poškodený dozvie o škode. Objektívna premlčacia doba pri škode na zdraví neexistuje. Moment okamihu bolesti a vzniku SSU nie sú zvyčajne totožné. Pre SSU je podstatné ustálenie zdravotného stavu poškodeného, kedy je možné posúdiť, aké má zmenený(zhoršený) zdravotný stav poškodeného preukázateľne nepriaznivé dôsledky na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb a poskytuje sa na základe lekárskeho posudku podľa zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 273/1994 Z.z. Lekársky posudok pre SSU sa vydáva spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia zdravia.

21. V danej veci k poškodeniu zdravia žalobcu nepochybne došlo dňa 13.12.2008, kedy sa žalovaní dopustili protiprávneho konania- spáchali trestný čin v dôsledku ktorého došlo k ublíženiu na zdraví žalobcu. V trestnom konaní si žalobca ako poškodený nárok na náhradu škody uplatnil dňa 21. 05. 2009 (do skočenia vyšetrovania), avšak len v časti nároku na bolestné, trov trestného konania a nemajetkovej ujmy. Neuplatnil si ani len v minimálnej výške nárok na SSU, čo odôvodňoval tým, že v tom čase ho ešte nevedel vyčísliť. Pretože v trestnom konaní, ktoré právoplatne skončilo 11.07.2013 bol žalobca ako poškodený odkázaný na civilné konanie, žalobca pokračoval v konaní podaním žaloby o náhradu škody na civilný súd dňa 22.10.2013. Touto žalobou sa domáha viacerých nárokov z ublíženia na zdraví medzi iným aj nárok na SSU, ktorý ani v žalobe nijako nešpecifikoval a žiadal na zistenie SSU nariadiť

znalecké dokazovanie. Po podaní znaleckých posudkov súdom pribratých znalcov MUDr. Popraca a MUDr. Kollára žalobca vyčíslil uplatnený nárok na náhradu škody z titulu SSU na sumu 16.447,20 eura. 22. Na to, aby si mohol žalobca uplatniť nárok na náhradu škody na súde, musel vedieť kto mu škodu spôsobil ale aj objektívne mať možnosť vyčísliť ju v peniazoch. O tom, kto mu škodu spôsobil vedel hneď v deň škodovej udalosti (13.12.2008). O výške škody objektívne nemohol vedieť hneď ale až neskôr , čo v prípade SSU je okamih ustálenia zdravotného stavu, čo v tomto prípade podľa vyjadrenia oboch znalcov bolo rok po poškodení zdravia t.j. 14.12.2009. Od tohto momentu začala žalobcovi plynúť 2 ročná premlčacia doba, v ktorej sa mohol domáhať tohto nároku na súde. Žalobca podal žalobu na súd až 22.10.2013 a ani v nej si tento nárok riadne neuplatnil, lebo ho nevyčíslil a urobil tak až v roku 2015. Bolo na žalobcovi aby si dal urobiť bodové ohodnotenie SSU ešte pred podaním žaloby, pretože jeho zdravotný stav bol ustálený po roku od škodovej udalosti, čo uviedli obaja znalci.

23 . K námietke žalobcu, že premlčacia lehota počas trestného konania spočívala a ešte nezačala plynúť, odvolací súd uvádza, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre spočívanie premlčacej lehoty podľa § 112 veta prvá Obč. zákonníka. Pre to, aby premlčacia lehota počas trestného konania spočívala (neplynula) je potrebné, aby si nárok na náhradu škody poškodený uplatnil v trestnom konaní riadne a včas. Z vyššie uvedeného vyplýva, že nárok na náhradu škody z titulu SSU si žalobca v trestnom konaní do skončenia vyšetrovania neuplatnil, lebo neuviedol žiadnu konkrétnu výšku (uplatnil si iné nároky vyššie uvedené) a premlčacia doba z tohto dôvodu nespočívala, keď nebolo možné dospieť k záveru, že by žalobca v začatom trestnom konaní riadne pokračoval. Odvolacia námietka o spočívání premlčacej doby je preto neopodstatnená a súd prvej inštancie správne prihladol na námietku premlčania.

24. Posledným nárokom, ktorého sa žalobca domáhal a ktorý bol napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie zamietnutý bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (66.387,84 eura) podľa §11 a §13 ods. 2 Obč. zákonníka. Súd prvej inštancie tento nárok zamietol z dôvodu, že žalobca odôvodnil tento nárok odkazom na závery znaleckých posudkov znalcov MUDr. Malého, MUDr. Kollára a MUDr. Popraca, ktoré sa však týkajú trvalých následkov na zdraví žalobcu spôsobených trestným činom žalovaných. Tieto ujmy tvrdené žalobcom , ktoré si uplatňuje na základe rovnakých skutkových tvrdení ako si uplatňuje náhradu za bolesť a SSU, sú kryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 OZ a zák. č. 437/2004 Z.z. a sú odškodňované jednorazovo na základe bodového ohodnotenia, vyplývajúceho zo znaleckých posudkov, pokrývajúce náhradu obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života. Z toho dôvodu nie je priestor tieto zložky uplatňovať cez ochranu osobnosti. Tento záver oprel súd prvej inštancie o uznesenie Ústavného súdu SR ÚS 426/2014 zo dňa 13.08.2014. Odvolateľ s týmto názorom nesúhlasil a uviedol, že zo žiadneho predpisu nevyplýva, že by nárok na náhradu škody na zdraví zahŕňal v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovanej z titulu ochrany osobnosti. Ide o dva samostatné nároky, ktoré existujú popri sebe a žalobca ako poškodený má popri nároku na náhradu škody na zdraví podľa § 444 OZ aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ.

25. Odvolací súd zastáva názor, že posúdenie súbehu nárokov z titulu ochrany osobnosti a náhrady škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je v súdnej praxi riešené (rozsudok NS SR zo dňa 28.05.2014 sp.zn. 7Cdo/65/2013, rozsudok NS ČR z 05.05.2010 sp. zn. 1Cdo/2/2010). Týmito rozhodnutiami boli prijaté právne závery, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 OZ vo vzťahu k náhrade za bolesť a SSU sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby, ktoré však nemožno uplatniť na základe totožných skutkových okolností .

26. Súd prvej inštancie pri svojich záveroch, na ktorých založil svoje rozhodnutie ,správne dospel k záveru, že ak sa žalobca domáhal nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na tých istých skutočnostiach ako nároku na náhradu škody na zdraví za bolesť a SSU, tento nárok je potrebné zamietnuť. Odvolací súd dáva za pravdu žalobcovi v tom, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ a nárok na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444 OZ sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby a môžu existovať popri sebe, ale podľa názoru odvolacieho súdu ich nie je možné uplatňovať na základe totožných skutkových tvrdení. Ten istý skutkový dej môže v niektorých prípadoch zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne odlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosti vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje . V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok NS SR z 28.05. 2014 sp.zn. 7Cdo/65/2013 uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk pod č. R/1/2015, rozhodnutie NS ČR zo dňa 21.12.20009 sp. zn. 30 Cdo/5188/2007, rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/77/2013).

27. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej slobody.

28. Podľa § 13 ods.1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

29. Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

30. Podľa § 13 ods. 2 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

31. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že občiansky zákonník v §11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do jej osobnosti, najmä jej života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, mena a prejavov osobnej povahy. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy tú určuje súd, pričom výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom úvahy súdu. V každom prípade však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave .

32. V danej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v podaní zo dňa 3.9.2011 (v spise na č.l.45) vo výške 66.387,84 eura (bez bližšej špecifikácie tejto výšky), za „ utrpenie psychickej poruchy, ktorá spočíva vo fóbických úzkostných stavoch s poruchami prispôsobenia sa na ťažší stres, čo si vyžaduje ďalšiu PN (vid' znalecký posudok)“. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy za duševnú poruchu, ktorá u neho vznikla nepochybne v príčinnej súvislosti s trestným činom spáchaným žalovanými , čo vyplýva zo znaleckého posudku znalca MUDr. Kollára. Znalec v tomto znaleckom posudku práve uvedenú duševnú poruchu navrhol odškodniť v zmysle zák. č. 437/2004 Z.z. pod pol. č. 255 ako vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií počtom bodov 260, čo si žalobca v konaní uplatnil ako náhradu škody na zdraví z titulu SSU.

33. Z odkazom na vyššie uvedené o súbehu oboch nárokov, odvolací súd má za to, že žalobca neuviedol žiadne také rozhodujúce skutkové tvrdenia o zásahu žalovaných do jeho ho osobnostnej sféry (najmä do práva na ochranu zdravia a súkromia a ako sa to prejavili v jeho živote), ktoré by už neboli zohľadnené pri stanovení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Poukazoval len na znalecké posudky, ktoré ale túto otázku neriešili , pretože znalecké posudky sa týkali iného nároku a to náhrady škody na zdraví (bolestné a SSU). Žalobca teda neuniesol dôkazné bremeno pre priznanie nároku podľa §13 OZ a preto súd prvej inštancie rozhodol správne ak tento nárok zamietol.

34. V odvolacom konaní nebol úspešný ani žalobca ani žalovaný v 2. rade preto o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd vzhľadom na jeho výsledok podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

35. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).